

Posamezna šteč. v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkob ob 5. zjutraj.

Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnstvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnštvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnštvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Narodni pomen Ljubljane.

Mesta so bila vedno kulturna in gospodarska središča, zato so se n njih shajali ljudje vseh narodnosti. Ako že v prejšnjih časih nobeno mesto ni bilo brez tujcev, je to tem manj mogoče v današnjem modernem času, ko je gibanje narodov s prometnimi sredstvi in s kupčijskimi zvezami mnogo bolj omogočeno, nego prej. Nekdaj so bili židje oni element, ki so se iz kupčijskih namenov naseljevali v evropskih mestih in so kmalu gospodarsko izrabljali meščane, ako niso o pravem času omejili njih moč. Tako so židje n. pr. popolnoma obvladali poljska mesta. Pozneje so bili Nemci, ki so se naselili v evropskih mestih in tudi pri nas so kmalu zavladali nad mesti, ker se je domače prebivalstvo premalo zavedalo svojih pravic.

Ko je v začetku 19. veka nastal narodni boj, začel se je ta boj najprej razdeliti na domače in tuje, oziroma na narodno in potujčeno. Od takrat je šel po vseh narodih en glas: očistiti mesta in ustvariti iz njih narodna kulturna središča. Tak boj se je začel v Pragi in po drugih čeških mestih, v Zagrebu v Ljubljani. Celih 100 let je bilo treba, predno so vsa ta mesta dobila čisti narodni izraz. Niso mogla sicer ta mesta nikdar v sebi zadržati tujega življa, ker so bile po mnogih mestih cele tuje kolonije in so bili tam tujci naseljeni od davnih časov, toda narodi so hoteli tem tujcem pokazati, da so tujci vkljub temu, da so se že njih dedi tukaj naselili. Dasi torej v mestih žive razne narodnosti, vendar hočejo vsi narodi vsaj na zunanji ohraniti svoje stolice kot narodna mesta.

Le pogledimo: Berlin! Koliko je tam slovenskega elementa in kdaj so jim se ponudili mandate v mestnem svetu? Dunaj! Čez 300.000 Čehov! Kdaj si je še kaka nemška stranka upala dati Čehom kake pravice na magistratu. Kdaj je še kaka stranka priznala njih enakopravnost v nemškem Dunaju?

Taka stranka bi postala med Nemci nemogoča. Koliko se trudijo Nemci, da rešijo nemški značaj Dunaja. Inomosti! Vlada je postavila predmestju Inomosti — torej ne v mestu — laško fakulteto in Nemci so šli in so razbili stavbo, pregnali profesorje in študente, ker so mislili, da je s tem kršen nemški značaj Inomosti. Pogledimo Brno, ki ima 1/3 češkega prebivalstva in brnski občinski svet je nemški ter je enoglasno protestiral, da bi bila v Brnu druga češka uni-

verza, kar je znamenje, da je občinski svet čisto nemški.

Kak boj so bojevali Čehi za Budějovice, kjer jih je bilo nad polovico. Pogledimo Prago! Praga ima sicer 17.000 Nemcev. Toda Praga je glavno mesto Češke, ki ima skoraj 1/3 nemškega prebivalstva in Praga sama je bila svoje čase po večini nemško mesto. Rad bi poznal ono češko stranko, ki bi vkljub temu, da sedanji mladočeški občinski odbor ni vsem po volji, prišla s predlogom, da se spustena praško radnica tudi Nemci. Taka stranka bi isti dan dokončala svoj obstanek in bi živel v prokletstvu naroda. Toda čemu iskati v daljavi? Pogledimo Maribor, Ptuj, Celje, Gorico, Celovec, naša mesta, katerih okolica je popolnoma slovenska in v katerih prebivalstvo tvorijo tudi Slovenci. Kako pravico imajo Slovenci v teh mestih? V Mariboru jim ne dajo niti zraka, ker so prepovedali slovenske napise, da ne govorimo o Ptuj, Celovcu, Beljaku ali Kočevju in drugih mestih s popolnoma slovensko okolico in veliko slovensko manjšino in naš človek nima tam niti v javnih uradih svojih pravic in skoraj slovensko niti govoritine sme.

Naj vas spomnimo na Trst! Kak krik so zagnali Italijani, ko si je zastopnik tržaških Slovencev upal v mestni zbornici govoriti slovensko. In vendar živi v Trstu nad 50 tisoč Slovencev, da ne omenjamo drugih slovanskih narodnosti. Tako hočejo Italijani rešiti italijanski značaj Trsta, vkljub temu, da so tam Slovenci že od prvih časov.

Ne bomo naštevati drugih mest. Resnica je, da danes vsi narodi čuvajo narodni izraz svojih prestolic s tem, da so njihovi mestni zastopi popolnoma narodni. Nikdar še niste slišali, da bi kje na svetu kak narod povabil v občinski zasto svoje narodne prestolice svoje narodne sovražnike. Tudi v Ljubljano jih ni pozval narod — to vemo, kajti toliko narodne zavesti ima še naš narod, vkljub temu, da t. z. slovenska ljudska stranka v narodu sistematično ubija narodno zavest. Narod jih ni pozval. Pozvala jih je stranka, ki se je v ta namen zvezala z vlado. To je slovenska ljudska stranka. Naš narod se tudi zaveda tega velikega narodnega greha klerikalne stranke. Slišali smo govoriti pobožne ljudi in take, ki se sicer ne vlikajo v politiko in tudi ljudi, ki so bili klerikalni in so rekli: Vse bijim odpustiti, tega jim ne moremo nikdar odpustiti. In ni čuda. Pomislite v

kakšni lučistoji sedaj pred svetom Ljubljana in slovenski narod. Pomislite, kaj bi si vi mislili, ako bi čitali o malem narodu, ki se celo stoletje bori proti tujcem, ki si končno izvojuje svoje narodno-kulturno središče in nazadnje pride stranka in uniči to narodno središče ter ga izjeda tujcem. Vzemimo Slovence, ki so nam po številu enaki in se bore zoper Madžare. Recimo da imajo oni tako belo Ljubljano in nekega dne bi mi čitali v časopisih da se je našla na Slovaškem stranka, ki je povabila Madžarje v mestni zastop. Kaj bi si vi mislili o tej stranki? Kaj bi si vi mislili o narodu, ki je v njem še taka stranka mogoča? Pljunili bi od stida in sramote.

Na kakem slovesu je bila zadnja leta Ljubljana v vsem znanem svetu. Celotni Nemci, ki so ponosni na svoje najbolj nemško mesto Gradec, so spoštovali odločnost Slovencev in so priznavali nje popolnoma slovenski značaj. Kakor oni niso dali Slovincem nikakih pravic, tako so smatrali za razumljivo, da je tudi Ljubljana popolnoma slovenska. Kako jasno se je svetila naša narodna Ljubljana v številu slovanskih mest!

Z veseljem so prihajali v naše lepo mesto slovanski gostje na slavnosti, kajti veselili so se našega napredka in odločno narodna Ljubljana jim je pokazala našo resno voljo, da se hočemo osvoboditi popolnoma starega nemškega gospostva. Kaj si sedaj mislijo o Ljubljani oni, ki so bili kdaj pri nas, kaj si mislijo sedaj o našem narodu, kaj si mislijo o slovenski ljudski stranki? Le taka Ljubljana s popolnoma slovenskim občinskim zastopom, samo Ljubljana z naprednim županom je mogla stati v isti vrsti z drugimi slovanskimi mesti, ki so si po bojih osvojila in ohranila popolnoma narodno-napredni značaj, kajti tam so bile nemogoče stranke, ki bi narodna in kulturna središča izdajala narodnim sovražnikom. To je bilo mogoče le pri nas.

Čisto slovenska Ljubljana je predstavljala narodno čist slovenski narod pred celim svetom, po njej so sodili našo narodno zavest, napredek, kulturo, dokler ni iz naroda vzrastla stranka, ki je čisto slovenski značaj Ljubljane uničila.

Prokletstvo za to dejanje bo padlo na njo samo. Kdor ima še kaj narodnega ponosa in časti, komur je mar, da pred svetom pokažemo, da dejanje sloven-

Klerikalni naskok na Ljubljano.

Ljubljančani, odbijte ga sijajno!

ste ljudske stranke ni dejanje naroda, komur je mar, da Ljubljana ostane v isti vrsti z onimi slovanskimi naprednimi prestolci, v katerih dičnem številu je imela doslej svoje častno mesto, ta pojde na volišče, da bomo svojim glasom deležni one zmage, ki bo v nedeljo odločila proti oni stranki, ki je osramotila in ponižala Ljubljano pred vsem kulturnim svetom, ker je omadeževala njen narodni značaj. Lev tej zmagi se bo pokazalo, da slovenski narod, posebno pa naš meščan, še ni padel tako nizko, kakor slovenska ljudska stranka in da hočemo

odbiti sramoto, ki so jo klerikalci hoteli v zvezi z Nemci navali na Ljubljano in na nas.

Iz slovenskih krajev.

Iz Novega mesta. Človekoljuben „Gardehauptmann“ g. Bergman je človek, ki ljubi tudi svojega bližnjega kot človeka. To je zopet pokazal o Veliki noči v slučaju Merše. G. Merše je star gardist, služi namreč že 54 let pri gardi kot godec, oziroma zdaj že več let kot vodja godbe, takozvani „Bandaführer“. Usoda pa je hotela, da je ravno za te praznike njegova žena zbolela. Zato je stotniku javil, da če bode ženi slabše,

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetk.

— Ne, gospod, je odgovoril stari, samo njen čuvaj sem. Tui gospod se je zadel zelo neprijetno iznenaden.

— Toda, je povzel služabnik, če vam je všeč, pa bodite nekoliko tu; moj zlahtni gospodar, gospod Dandolo, bo srečen in zadovoljen, da sem izpolnil proti vam dolžnosti gostoljubja. Roland je zadovoljno pokimal, vstopil in sedel, dočim je Filipo obstal pred njim.

— Lepa hiša! je povzel Roland. In obdana z vrtom, kakršni so redki v Benetkah.

— Zelo redki. V vsem mestu je komaj par vrtov, in naš je brez dvoma najlepši med njimi.

— Zakaj ne skrbite boljše zanj, če je tako?

— Takšna so povelja mojega gospodarja, ali bolje rečeno, njegove hčere, gnspe Altierijeve.

— Ah, res? Čudne reči si izmišljajo ženske.

— Gospodična Leonora, ... pardon! gospa Altierijeve je hotela, da naj vse ostane v takšnem stanju, v kakršnem je bilo tisti dan, ko je zapustila to hišo in se preselila v hišo generalnega kapitana Altierija, s katerim se je poročila.

Roland je naglo vstal ter šel odpirat visoko okno. kakor da bi se mu hotelo razgleda po vrtu.

— Da, to je škoda! je povzel stari Filipo, majaje z glavo. Toda ona hoče tako, in se pride celo večkrat prepričati, da se nisem dotaknil ničesar. niti na vrtu, niti v hiši!

Roland je stisnil pesti. Hropenje se mu je iztrgalo iz grla. Toda ukrotil je to razburjenje ter odgovoril z gotovim in brezbrzi glasom:

— Tako? Tu zlahtna dama noče niti tega, da se dotaknete te hiše?

— Ne, gospod. Vsaka najmanjša stvar mora ostati na svojem mestu, ki ga je zavzemala nekdanje dni, ... Takrat, ko je

bila ona še srečna, je zaključil stari mrmraje.

— Kaj pravite? je dejal Roland.

— Nič ... to so stare rodbinske zgodbe, ki mi nehoti prihajajo na um.

Roland je utrdil svoj glas, skušaje govoriti kolikor mogoče mirno, ter je vprašal:

— In vi pravite, da prihaja vaša gospa včasih semkaj?

— Da, gospod, ponoči! pride in sede tam doli, pod tisto cedro, ki jo vidite odtod; o polnoči pa odide ... Toda to vas gotovo ne zanima posebno.

— Res je, je dejal Roland in zakašljaj.

Nastal je molk, ki je trajal nekaj minut. Stari Filipo bi se bil prestrašil, če bi bil videl, kakšne je bil izraz tujčevega lica. Toda tujec mu je obračal hrbet, in zdelo se je, da z največjo pozornostjo gleda naznačeno mu cedro.

Naposled se je Roland obrnil k starcu.

— Vse, kar pravite, je izpregovoril, mi je zelo neljubo; kajti moj namen je bil, vzeti to hišo v najem.

— Ne samo, da jo lahko vzamete v najem, celo kupite jo lahko! je vzkljnil stari Filipo.

— Ah, ah! ... To se pa vendar nikakor ne strinja z ukazi, ki pravite, da ste jih prejeli.

— Gospod, hiša je last gospoda Dandola, in moja prva dolžnost je, ravnati po njegovih mislih. In stvar je ta, da kakor njegova hči, gospa Altierijeve želi, da se v hiši ne bi nič izpremenilo, tako rad bi se je gospod Dandolo — iznebil. Naravnost ukazal mi je, da naj iščem koga, ki bi jo kupil, in zadnjikrat, ko je prišel, je celo dejal, da bo dal podreti hišo in uničiti vrt.

— Ah, tako! Torej se je zgodil tu kak zločin!

Zdaj je govoril Roland s tako čudnim glasom, da je starca nehoti pretreslo.

— Nikak zločin, gospod, prisegam vam! ... Toda med očetom in hčerjo so se godile reči, ki so povzročile, da nista enakih misli o tej hiši.

— Kakšne reči?

Služabnik se je naklonil, kakor človek, ki ima trdno voljo, da ne pove ničesar.

— Hm! je povzel Roland, vse to, kar ste mi povedali, me zanima v največji meri. Ta hiša, ki mi je bila prej dokaj brez-

pomembna, se mi zdi sedaj važna reč.

— Ah, gospod ...

— Da; in nehoti se moram postaviti na stran gospe ...

Kako ste že rekli? ...

— Gospe Leonore Altierijeve.

— Tako je. Torej nevedno bi mi bilo, da se ta hiša poruši proti njeni volji. Povejte torej svojemu gospodarju, da ste našli kupca, ki hoče kupiti hišo in vrt v njej sedanjem stanju, to se pravi, z vsem pohištvom, kar ga je v hiši. Z druge strani pa povejte gospe, da se ne bom dotikal ničesar. Kaprica je to, ali zdi se mi, da bi si privoščil to kaprico. Pustil bom torej vse v neizpremenjenem položaju. Povejte tudi, da namerjam ostati v Benetkah kakih štirinajst dni, a potem odidem in se morda ne vrnem več. Svobodno ji bo torej, prihajati semkaj, kolikorkrat jo bo veselilo; ni se ji bati, da bi jo kdo motil. In tudi vi znajte, da — če hočete ostati čuvaj te hiše, lahko ostanete v nji z istimi pogoji kakor pri starem gospodarju, samo s to razliko, da vam podvojim plačo, naj še bo kakršna koli. Ali vam je kupčija pogodu?

— Ah, gospod! je vzkljnil stari, saj bi umrl, če bi moral zapustiti hišo!

— Torej sprejmete?

— Kako ne bi, Jezus Marija! ... A kar se tiče plače, mi zadošča tista, ki sem jo imel doslej.

— To bova videla. Dobro, vi ste vrt mož. A zdaj poslušajte; vsa to zavisi od enega samega pogoja.

— Kakšnega? je vzkljnil Filipo vznemirjen.

— Da se kupčija izvrši čim najhitreje.

— Se danes lahko! ... Saj ni nobene ovire.

— Saj razumele, da hočem imeti vsaj nekoliko užitka od svojega nakupa, ker ostanem tako malo časa tu.

— Se nočoj vam lahko izročim ključe.

— Dobro, drevi pridem z denarjem. Kolika je cena?

— Gospod Dandolo mi je velel zahtevati deset tisoč srebrnjakov, toda ...

— Prinesem vam torej drevi deset tisoč srebrnjakov. Skrbite, da bo pripravljena tudi listina, ki me stori lastnika te hiše.

— Pripravljena je, samo podpisati vam jo je treba.

(Dallé)

ne bode mogel iti za procesijo. Res se je to zgodilo. Stotnik je določil namestnika g. Matkota. G. Meršetu pa je stotnik poslal za piruho — plavo polo, namesto zahvale za 54letno delovanje pa poziv, da naj odstopi. Gotovo zelo človekoljubno? Ker smo že pri gardi, še to-le: Stotnik gosp. Bergman ima strogo disciplino v njegovi gardi. Dokaz: Pri šmihelski procesiji je bil neki gardist tako sladkoginjen, da je premoženje svojega želodca dal čez, cestnemu prahu v nadaljno uradovanje. Tega dogodka so se drugi tovariši tako razveselili, da so pri "General de charge" streljali — Einzelfeuer. Mi mislimo, da bi se najbolje kazalo, če bi se cela garda, namesto da posamezno strelja take kozle, posamezno — razšla.

O. ta je pa huda! Namreč M. Z. iz Trške gore, ki se je 18. t. m. v neki gostilni v Novem mestu tako nalezla zcpeljive kapljice, da sta jo morala dva mestna stražnika povabiti na stražnico. Marjeti pa to ni bilo všeč, vlegla se je na tla, suvala z vsemi štirimi dva najbolj fest fanti, kar jih premore novomeška policija. Ker pa so moški tudi v takih kritičnih slučajih kavaliriji proti nežnemu spolu, sta Marjeto naložila na voz in odpeljala na rotovž. Pa o kak srečen slučaj za Marjeto! Njeni mož je bil namreč že pred njo tudi pod varstvom pravice in upamo, da sta si drug drugemu delala kratek čas. Skupaj sicer nista praznovala to svidenje, ampak tudi to je že nekaj, da mož in žena vsaj nista predalec narazen.

DNEVNE VESTI.

P. n. naročnikom. Z jutrajšnjo številko pričujemo ustavljanje dopisiljanje lista vsem onim naslovnikom, ki kljub že tolikokratnim opominom niso še poravnali zaostale naročnine. List je vendar tako po ceni, da malenkostno naročnino pač lahko vsakdo pogreša. Kakor se od nas zahteva red, ga moramo tudi mi zahtevati od p. n. naročnikov. Upravništvo se sedaj po možnosti trudi, da temeljito napravi red, ki se bode v najkrajšem času posebno glede pošiljanja lista tudi dosegel. Zato pa tudi odslej odpadejo vplačila naročbe za nazaj; list je treba brezpogojno naprej plačati! Zato nam zaostali naročniki blagovole oprostijo, če se jim list ustavi, dokler naročnina ni poravnana. Ker je vsaka temeljita preureditev izpocetka spojena z ovirami, prosimo vse one p. n. naročnike, ki semtertja ne dobivajo lista, da potrpe ter nam sploh vsak slučaj javijo potom brezplačne reklamacije.

Upravništvo Jutra.

G. g. dopisnike posebno one iz slovenskih krajev prosimo potrpljenja. Po volitvah v Ljubljani pride vse na vrsto. Te dni zamoremo vstreti s prostorom le za najnujnejša kratka poročila!

Kako so se potegnili klerikalci za kočevske Slovence? Večjih nasilstev kot so jih uprizorili nad Slovenci kočevski nemškutarji, sploh ni mogoče misliti. Radi Slovence Kopitarja so napravili v Kočevju puntu podobne demonstracije. Slovenskega rimsko-katoliškega kaplana je nemškutarski kočevski mob napadel s palicami, kamenjem, gnjilimi jajci in kravjimi odpadki. Za božjim namestnikom kaplanom Kopitarjem je kočevska druhal nosila pri belem dnevu nočno posodo in v njej žgala cerkevno kadilo. Krutejšje žalitve Slovenci v Kočevju še nismo doživeli; še nikdar se ni na Slovenskem izvršilo tako vso javnost pohujšajoče bogoskrunstvo kot zadnjič v Kočevju. A kaj so napravili klerikalci proti kočevskim tolovajstvom? Ničesar, ničesar, ničesar!

Klerikalci so žrtvovali slovenskega kaplana Kopitarja in mirno so požrli vse kočevske žalitve. V

„Union“ so sicer sklicali poseben shod, da so protestirali proti Nathanu, ki je po njihovem mnenju kruto žalil rimskega papeža. Kočevci so veliko huje žalili slovenskega kaplana Kopitarja, noseč cerkevno kadilo v nočni posodi, so veliko bolj žalili verski čut naših katolikov, vendar takrat toliko kokodakanja v Kočevju pa vse mirno in ponižno. Ali niso takrat klerikalci bili tisti, ki so oskrnili najsvetejša čutila svoje časti zavedajočega se ženstva? Ali ni s tem sam škof onečstil verske svetinje, ker je kaplana Kopitarja takoj prestavil iz Kočevja?

Politika prepoveduje klerikalcem, da bi se potegnili za kočevske Slovence, za tamošnjega slovenskega kaplana. Nathana in papeža so hoteli pred meseci izbrabiti v svojo politične namene proti slovenski napredni stranki; politika pa jim ni dovolila zavreči prijateljstvo z Nemci in zato: jezik za zobni! Kako pa naj naši klerikalci grede zoper Nemce, ko so z njimi na vse strani vezani. „Roka roko umije“, pravi naradni pregovor. Naši klerikalci pa ga v zvezi z Nemci poseben dobro poznajo. Odkar je kranjska šparkasa kupila škofa Antona Bonaventuro, da je postal njen agent celo po cerkvenih lecah, je prijateljstvo med klerikalci in Nemci nerazdružljivo. Vsak hip so klerikalci deležni velikih podpor od kranjske šparkase, zato da zanje delajo reklamo. Večmilijonsko premoženje kranjskih cerkva je naloženo v kranjski šparkasi. „Ljudska posojilnica“ pa ima pri kranjski šparkasi celo tekoč račun. Umevno je, da je ob tako slabih gospodarskih časih, ko so klerikalci vrgli milijone v Dalmacijo, na Hrvaško in v Galicijo z nameuom, da bi zadobili še večjo strankarsko politično moč, prijateljstvo, ki ga goje z Nemci neprecenljive vrednosti. Zato pa je zanje tudi čisto naravno, da se ne razburjajo radi kočevskih dogodkov. Prodan je bil že naprej slovenski kaplan Kopitar, že naprej je bilo pozabljeno dejstvo, da so nemškutarji nosili po Kočevju nočno posodo s cerkvenim kadilom. Za denar, za svojo strankarsko politiko, zataje naši klerikalci svoj narod, svoje ljudi in če je treba tudi boga.

Škof je prestavil kaplana Kopitarja v par dneh, da ustreže nemški zahtevi. Tako se cerkev na slovenskih tleh še nikdar ni blamirala kot tedaj, da je škof odpoklical kaplana Kopitarja. Mesto, da bi škof nastopil z svojo cerkevno avtoriteto pri državni oblasti in če treba tudi z oboroženo silo ugnal kočevske puntarje samo, da bi ne pustil pasti cerkevno avtoriteto, je škof storil dejanje, po katerem Kočevci sedaj od veselja poskakujejo, in se norčujejo iz kaplana, škofa in vseh cerkvenih reprezentativ. Zadoščenje so dobili Kočevci za cerkevno kadilo, ki so ga nosili v nočni posodi, cerkev ni dobila niti enega zadoščenja. Sramotno je podlegel kaplan, še sramotnejše se je podrgel ljubljanski škof. V Ricmanjih je cerkev trpela leta in leta, da so pokopavali ljudi brez dukovnika, da so se ljudje civilno poročevali in da so sploh živeli brez cerkve. A odnehati ni hotela, da bi zmagovalo ljudstvo, ki ni drugega zahtevalo kot svojo faro. V Kočevju je ljubljanski škof v par dneh izdal cerkvene interese nemškemu nasilstvu. In potem se upajo klerikalci trkati na prsi in trdit, da čuvajo verske svetinje. Če bi prišel Krustus, bi take ljudi nagnal s korobačem!

Slovenske škofije slovenski škof se je udal nemškemu nasilju ter zatajil svoj narod in svojega kaplana. Nemški mob v Kočevju sedaj zadovoljno manifestira, da je s puntom pregnal iz Kočevja zadnjega agilnega Slovence. In zakaj vse to? Zveza klerikalcev z Nemci je zahtevala za žrtev kaplana Kopitarja. Kranjska šparkasa je z denarjem kupila škofa, da je kakor Judež lškarjot izdal

svoj narod, svojega služabnika. Nemški luterani ki vodijo s pomočjo kranjske šparkase vso nemško politiko na Kranjskem so hoteli takoj odpovedati klerikalcem vsako podporo, če bi kaplan Kopitar nemudoma ne odšel iz Kočevja. Klerikalni generali so raje zatajili svoj narod, raje žrtvovali svojega najzvestejšega pristaša kakor, da bi zapravili ljubezen Nemcev. Dejstva govore bridko resnico. Prodan Kopitar, prodani so kočevski Slovenci, prodana cerkevna, prodana narodna svetinja. Nenasitni klerikalizem, brezdomovinske izdajice pa žanjejo in žanjejo... In take ljudi naj Ljubljančani volijo? Ne nikdar ne! Varujmo, čuvajmo Ljubljano pred izdajicami!

Klerikalci dobrotniki Nemcev! Po dejanjih jih sodimo in ne po besedah! Za kočevske Nemce so ustvarili za državnozbornske volitve poseben okraj, ki je daleko najmanjši v deželi in ki je čisto nemški. Volilno geometrijo so na Kranjskem sporazumno z Nemci tako uredili, da ima peščica Nemcev na Kranjskem ravno tako en mandat kakor mnogo, mnogo večje število slovenskih naprednjakov na Kranjskem. Za deželni zbor so ločili Ribnico od Kočevja in tako za vse večne čase utrdili nemški kočevski deželnozbornski mandat, katerega bi lahko Slovenci s pametno politiko dobili v doglednem času. Za deželni zbor so klerikalci ozopali naprednjake s sleparsko in nalašč zanje prikojeno volilno reformo več mandatov, dočim so nemškemu veleposestvu dovolili, da voli 52 nemških grofov in baronov 10 veleposestniških poslancev. Klerikalci so pa še posebno skrbno podpirali odsihdob Kočevce. Pripomogli so jim do lastne centrale c. kr. kmetijske družbe, ki bi kmalu sama več dobivala subvencije kot cela ostala Kranjska. Tajnik c. kr. kmetijske podružnice, ki se združuje s slovenskim denarjem, je bilo med aranžerji pouličnih izgrede zoper naše rojake. Debele knjige bi lahko še napisali, če bi hoteli navajati vse podrobnosti, kje in kdaj so klerikalci v zadnjem času prodali Nemcem interese slovenskega naroda in to samo zato, da dosežejo nemško pomoč za svoje strankarske politične aspiracije. In take izdajice, take politične barantače naj volijo Slovenci? Ne, nikdar ne! Narodne izdajice ne smejo v ljubljansko mestno hišo!

Postranska in glavna stvar. Vznenirir mora vsakega Slovence, ki ima še količjak narodnega čustva v svojih prsih, izliva „Slovenca“, da je nazadnje postranska stvar, da je šel kaplan Kopitar iz Kočevja. Klerikalci so s tem sami potrdili, da je bila klerikalcem glavna stvar to, da so s Kopitarjevo zadevo zopet nekaj denarja rešili ali pa pridobili. Za denar „Kranjske šparkase“ so izdali kočevske Slovence, izdali svojega lastnega pristaša in sramotno vrgli pred Nemce v Kočevju glavo osramočenega katoliškega kaplana. Slovenska narodna čast in tudi cerkevna avtoriteta jim je postranska stvar, glavna stvar je kupčija. Klerikalci so sploh vajeni smatrati najvažnejše narodne zadeve za postransko stvar. Klerikalcem je vse postranska stvar, kadar vidijo glavno: denar in profit.

Glavna in postranska stvar. Imenovanje nemškega škofa Kaltnerja na Koroškem je za klerikajce postranska stvar. Da se ni mogel na Koroškem vršiti poučen tečaj radi kuge na gobcu in parkljih, je zanje nazadnje postranska stvar. Da so razpustili na Koroškem edino slovensko politično društvo, je za ljubljanske klerikalce postranska stvar. Da so pri ljudskem štetju na Koroškem požrli nemškutarji tisoče in tisoče je za „Vseslovensko ljudsko stranko“ postranska stvar. Dasi so klerikalci oficijelno po vodstvu svoje stranke razglasili, da jemljejo koroške Slovence v svojo zaščito, vens Korošci zanje postranska stvar. Imenovanje Elsnerja, Belarja,

Klimenta, Gailhoferja, Krautlanda je zanje postranska stvar. Postranska stvar je tudi, da so pripomogli z novo volilno reformo Nemcem v Ljubljani v občinski svet. Knjige bi lahko pisali še o neštetih drugih dejstvih, pri katerih so klerikalci smatrali naroden ponos in naroden procvit, za postransko stvar, svoj žep in moč protidomovinskega rimskega klerikalizma pa za glavno stvar.

Tudi vera je za klerikalce postranska stvar. Poželjenje po posvetni sreči in po posvetnem bogastvu pa je pri naših klerikalcih tako veliko, da ne smatrajo le narodnosti za postransko stvar, marveč tudi vero. V Kočevju so nosili demonstranti v nočni posodi cerkevno kadilo. Vsaka količjak brumna katoliška duša mora biti po takem bogoskrunstvu užaljena. Dolžnost katoliškega škofa bi bila zahtevati absolutno zadoščenje, ki bi vsekako moralo obstajati v tem, da bi kaplan Kopitar ostal vzlic vsem napadom še v Kočevju. V Afriko pošiljajo preroke, da spreobračajo ob smrtni nevarnosti zamurčke. V Kočevju se škof ne upa spreobrniti divjakov niti s cerkevno niti z državno avtoriteto! Kočevski nemškutarji so za škofa glavno, kaplan Kopitar postranska stvar. In kako so bili pred meseci klerikalci užaljeni radi Natha-oovega govora o papežu! Sklicali so velikanski protestni shod v „Unionu“, na katerem so dopovedali ljudem, da je vera v nevarnosti. Postranska stvar pa jim je bila vera, postranska stvar papež, za glavno stvar so smatrali agitacijo za ljubljanske občinske volitve. Nočno posodo, v kateri so Kočevci nosili cerkevno kadilo za kaplanom Kopitarjem, očitvidno smatrajo škof in klerikalci za postransko stvar, ker so se umaknili iz Kočevja zato, ker jih je strah, da ne bi izgubili glavne stvari — kredita „Kranjske šparkase.“ Isto pravimo, da je res klerikalcem vse postranska stvar, kadar vidijo glavno: denar in profit.

Stare strune. Klerikalcem je očitvidno že zmanjkalo gradiva, s katerim bi blatili napredno Ljubljano, oziroma slovenske naprednjake. Kakor navadno pred vsakimi volitvami tako so tudi sedaj pričeli zopet agitirati z razporoko. Liberalci hočejo uničiti sveti zakon; oni delujejo z vsemi silami nato, da bi se dosegla razporoka. Na tak način agitirajo sedaj klerikalci. To agitačno sredstvo je eno najbolj nesramnejših, kar se jih je porodilo v klerikalnih možganih. Samo eno vprašanje. Ali niso ravno klerikalci oni element, ki niso samo z besedami, ampak tudi z dejanji pokazali, da jim je zakon samo agitačno sredstvo, da so pa ravno edino oni v stanu, ločiti moža od žene, če hočejo s tem doseči kak svoje umazane namene. Ni še preteklo eno leto, odkar so klerikalni deželni šolski svetniki s silo ločili znanega naprednega učitelja Grmeko od njegove žene in ga postavili nekam v hribe. Vsi napredni deželni šolski svetniki so glasovali proti temu barbarskemu zločinu, le znani največji klerikalni junaki dr. Šušterčič, dr. Lampe, prof. Jarc in celo cerkevna zastopnika Kržič in Lesar sta glasovala za ločitev moža od žene. S tem so najbolje pokazali, kasvet jim je zakon. Volike ki bodo volile klerikalno, naj bodo pripravljene, da se tudi njim lahko kaj takega pripeti, kajti klerikalcem ni svet niti noben državni, niti cerkveni zakon.

Klerikalci in delavstvo. Kadar prede klerikalcem najhujše, tedaj imajo zopet kakor po navadi polna usta in obljub od delavcev in nižjih slojev sploh. Ubogi delavci, ubogi policiji, ubogi užitinski pazniki itd., tarnajo klerikalci, samo da bi nerazsodno maso preslepili in jo dobili na svojo stran. Samo to se nam čudno zdi, zakaj klerikalci nikdar poprej ne

ganejo prsta za te reveže, katerim se v resnici mora zboljšati socialno stanje. Gospodje kar povejte odkrito, da potrebujete delavce in nižje sloje samo za volitve in za agitačno sredstvo, masne službe pa se preskrbujejo samo klerikalnim bogatašom kakor dr. Šušteršiču, dr. Zajcu, dr. Peganu, Lampetu itd. Zatorej delavci pozor!

Nehvaležnost klerikalcev. Na stotine klerikalnih zaslepljenih agitatorjev se podi sedaj po mestu in agitirajo za klerikalce. Stranka jim obljubljuje masne službe in vse mogoče reči, katerih pa ne bodo nikdar izpolnila. Kako črno nehvaležni so klerikalci, nam jasno priča sledeči sjučaj: Vsakdo pozna bivšega mestnega delavca Šetino. Dokler je bil mož pameten in se ni pustil zapeljati od klerikalcev, se mu je dobro godilo. Mesto je skrbelo celo za njegovo bolno ženo in otroke. Pri zadnjih državnozbornskih volitvah pa je vrgel puško v koruzo in strastno agitiral za klerikalce. Posebno bogata mama Kamnarjeva so ga radi imeli. A sedaj, ko je revež zbolel, se klerikalci ne menijo več zanj in pravijo, da je že napravil, kar je imel napraviti. Preskrbeti mu n očajo niti kake male službe, da bi se mogel preživljati, o kaki podpori sploh ni govora. Tako skrbje klerikalci za delavce in reveže.

Kaj so klerikalne obljube? Obljube je sicer, kakor je vsem znano, zelo lahko delati, a veliko težje jih je tudi izpolniti. Pri vsakih volitvah imajo kandidati navado razvijati svoj program in napravljati velikanske obljube, katerih pa navadno nikdar ne izpolnijo. V tem oziru so predvsem mojstri naši klerikalci. Objubljajo zlate gradove, ne store ničesar. Velikanske važnosti za vse ljubljanske volilce je značilna izjava, klerikalnega državnozbornskega poslanca in največjega obljubarja dr. Janeza Evangelista Kreka. Ko ga je kmalu po bivših državnozbornskih volitvah neki njegov volilec vprašal, kaj je z velikimi obljubami, katere je napravljval, je jedrnato odgovoril: „Dragi! kar jaz obljubim, to je navadna laž!“ Sedaj pa pogledjmo, kako je dr. Tavčar tozadevno na nedeljskem naprednem manifestacijskem shodu odgovoril: „Kar obljubljamo, zato se hočemo pošteno potruditi. Objubljamo pa samo tisto, kar je v razmerju s sredstvi, katere ima mestna uprava“. Klerikalne obljube so torej popolnoma navadna laž in farbarija, dočim naprednjaki ne obljubljajo ničesar, česar ne morejo izvršiti. To naj si dobro zapomnijo ljubljanski volilci in v nedeljo oddajo glasove stranki, ki bo v resnici skrbela za svoje meščane.

Reklamo v cerkvi za podružnico „Jutra“ v Šiški so franciskani napravili že o velikonočnih praznikih. Neki za „Jutro“ zelo vneti franciskani, ko je zvedel, da nameravamo v Šiški otvoriti podružnico, je šel v Šiško pridigovat in delal med celo pridigo tako reklamo za „Jutro“, da so celo najhujše tercijalke, ko so prišle iz cerkve, rekly: Zdaj pa moramo tudi me „Jutro“ brati, ker so ga „gospod“ tako pohvalili. Samo trikrat v letu imamo pridigo v Šiški, pa še na tak praznik, kot je Velika noč, gospod felčkarjar niso vedeli drugega povedali, kot samo to, kakšen imeniten list je „Jutro“ in da ga moramo pridno kupovati in brati. — Zelo hvuležni smo g. „felčkarjarju“ za to reklamo, zato se ga tudi ob otvoritvi naše podružnice v Šiški, primerno spominjamo. Le tako naprej!

Zopet nov manever klerikalcev zoper Ljubljano. Včeraj je sklical deželni odbor enketo za ustanovitev posredovalnice za vnovčevanje živine. K temu posvetoivanju je sklical razne interese, le mestne občine ljubljanske ni povabil. S tem je dokazal, da hočejo klerikalci ta zavod ustanoviti proti interesom Ljubljane. Znano je vendar, da je že bivši občinski svet pricipielno sklenil ustanoviti to posredovalnico in se je že tudi obrnil na ministrstvo, da bi tudi Ljubljana dobila primeren prispevek za vzdrževanje v smislu novega tozadevnega zakona. Sedaj so klerikalci Ljubljano kar nazaj puhnili in hočejo zopet vse sami požreli. „Gospodarska zveza“ pa je tisto nenasitno žrelo, ki bo požrlo državno podporo potem bo pa še s svojo posredovalnico za vnovčevanje živine dražilo cene živini in mesu. Klerikalci res na vsak način, da bi bila v Ljubljani tako neznosne draginje, da bi vsi razen njih, od la-kote pomrli.

Ljubljana — tako sta pravila dr. Krek in dr. Lampe v svoji klerikalni domišljiji — bo dozorela prej ali slej in bo padla, kakor dozorela hruska v naročje S. L. S., in da je le vprašanje časa, kdaj se to zgodi. Mi pa pravimo, da je Ljubljana že zrela in da bo kmalu padla in to ni vprašanje časa, ampak, da je tisti čas prav blizu, ko bo zrela Ljubljani padla klerikalcem pa ne v naročje, ampak na glavo in sicer

MALI LISTEK.

† Ivan Grohar.

Ob času, ko divja po Ljubljani političen boj prve vrste, je umrl v ljubljanski bolnišnici slovenski slikar Ivan Grohar. Včeraj v noči je umrl, novica je šla po Ljubljani, in nihče se ni vznemiril. Le začudeno je obstal ta in oni in je ponovil: Umrl... Nikjer ni zaplapolala črna zastava in vendar je umrl naš slikar ki ga bo zgodovina slovenskega slikarstva vedno stavila na prvo mesto. V začetku letošnje pomladi smo slišali, da so ga prepeljali v bolnico. Govorilo se je sicer, da mu je dež, odbor hotel dati podporo, da bi odšel na jug — toda predno se je to zgodilo, je bilo prepozno; slikar je oslabil tako da ni mogel na jug, legel je v posteljo in umrl.

To se je zgodilo v tej krasni pomladi, ko se vsipajo žive barve z nebes in odsevajo po celi zemlji tako opojno in vabeče.

Pomislite, kako vas izvabi ta po-

mlad iz brezbarvnih domačih prostorov v prosto naravo, kako se veseli okoli jasne svetlobe, sinjih daljav, zelenih livad, rujavega polja, cvetočih trat... Kako se razveselite orača na njivi, sejalcav v razorih. Zdi se vam da se vsiplje cvetje iz jasnega ozračja, da vabi solnce zelenje iz zemlje. Čutite radost in veselje, nekaj neizrazitega vstaja v duši. Gledate, vidite, veselite se in si mislite, kako krasna slika leži pred vami. V tako pomlad je šel Grohar in je slikal. Kdo ne pozna „Sejalca“ in njegovih naravnih študij? In ko ga je pozdravljala od daleč ta pomlad, je še morda sanjal o bodočnosti. Bližala se je in bližala in ga vabila. Prav pod njegovo okno je prišla, kakor poslanka od juga. Prav na okno je potrkala in je pogledala na njegovo bolniško posteljo. „Pozdravljena, moja znanka, ljubljena, nositeljica novega življenja, novih sil. Kako si prišla krasna in vabljiva.“ In se je zganila skozi okno in ga povabila svojega starega prijatelja... Tisočere barve so jo obdajale in so se združevale v veličastno harmonijo. — Njen pozdrav pa je bil leden in mr-

zel kakor smrtni poljub. Tako je umrl slikar.

Nekoč je prosil pesnik: „Spomladi umreti le nikar.“ Toda pri nas padajo male sile — bodi pomlad, bodi jesen. Rekli so, da je kriva sušica ali jetika. Recimo, da je kriva. Lažje je pri srcu, ako zvrnemo nanjo svojo krivdo, toda očitamo ji njeno krivdo ne brez očitaj, samim sebi. Toda to je stara historija in kdo bi jo ponavljal v tej novi pomladi. Vemo, kako je z nami; ne tajimo, niti se ne izgovarjamo; priznavamo, da je tako prav, da beda rodi največjo umetnost in se veselimo svojega napredka in kulture.

Ni bilo večje slovenske umetniške razstave, na kateri bi ne bilo Groharjevih del, in če bi bila brez njih, ne bi bila popolna. Groharjevo ime se je v domačih in tujih listih čitalo na prvem mestu, kadar je bil govor o slovenski umetnosti. On je bil med onimi našimi umetniki, ki so nesli slovensko umetnost daleč iz mej svoje domovine in so ji tam pridobili priznanje. V celoti je imel Grohar v Ljubljani le enkrat popolnoma svojo raz-

stavo. Spominjam se, bila je v dvorani Mestnega doma. Z bolestjo se spominjam one razstave. Stali smo pred onimi načrti, osnutki začetki, ki so samo deloma odpirali pogled v veliko kraljestvo umetniške duše. Koliko nad je ležalo na onih listih in kosih. Slikar sam pa je bežal iz domovine kdove kam v svet, kdove kako potr in uničen. Razstava je bila neprostovoljna in se je bodo vsi spominjali z enako bolestjo. V tisti razstavi smo videli ono morečo silo, ki pada na vse velike nade in načrte.

Groharju je bilo komaj 40 let in je stal še vedno na višku svojega ustvarjanja. Grohar je bil mojster v barvi. Prevladovala je pri njem pokrajinska slika, veliko priznanja pa je dobil tudi za svoje slike, ki jih je naslikal za Brezje.

Želeli bi bilo, da se čim prej priredi razstava njegovih del, takrat bomo najboljše videli, kaj smo izgubili z njim.

Pogreb bo danes od 5. popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice.

tako, da jim bo še pozna leta po glavi brnelo.

Užitinski pazniki, klerikalci ne marajo za vas! Ne da bi mi sami to trdili, ampak to so izjavili napram enemu Vaših tovarišev trije glavni agitatorji, oziroma tudi kandidatje klerikalne stranke v gostilni pri Marčetu na Dolenski cesti, kjer so lovili kaline za občinske volitve. Ti trije so: **Globevnik, Erzlin in Lužar.** Stvar jo bila namreč ta: V torek sta prinesla „Jutro“ in „Slovenec“ notice o užitinskih paznikih. „Jutro“ je paznike opozarjalo, da klerikalci te paznike javno zasramujejo z „jeblajtriji“. Neki paznik pride s svojim prijateljem tesarskim mojstrom Z. v Marčeto gostilno. Komaj stopita notri, jih klerikalna trojica pozdravi; Aha, to sta pa dva naša! (Razen onih treh klerikalcev, v gostilni ni bilo nobenega). Z. paznika nameroma tako predstavi: „Ta gospod je pa „jeblajter“. Paznik proti klerikalcem: Da, od klerikalcev sem „jeblajtar“, od narodno napredne stranke pa užitinski paznik. Globevnik in za njim oba klerikalca: Mi ne maramo ne za Vas in sploh ne za užitinske paznike, da bi z nami volili. Nato jim paznik pokaže 4 glasovnice (dve svoji, dve od žene) ter pravi: Ali jih vidite, 4 glasovnice imam, pa ne za vas. Klerikalci ste nas uboge „jeblajtarje“ že s povzdignjenimi rokami prosili, pa niste nobenega v svoje zanke. In tudi zdaj ne boste nobenega! Lužar je na to grozil, češ, da imajo klerikalci že drugega ravnatelja pripravljene; na kar jih je paznik vprašal katerega, ali Kregarja ali Dolinarja. Odgovor so mu ostali še do danes dolžni. Vsi užitinski pazniki pa so dolžni, da se nobeden ne vsiljuje klerikalcem, vsaj ti javno govore, da ne marajo za „jeblajtarje“.

Ljubljanske volilke so govorile. Brez vsakega šuma in brez vsakega vpitja se je zbralo včeraj zvečer v ljubljanskem Mestnem domu okoli 400 ljubljanskih volilk, katerim se je jasno bralo iz obraza, da se zavedajo velikega pomena ljubljanskih občinskih volitev, pri katerih bodo igralo vlogo tudi ljubljanske volilke. Radi pomankanja prostora ne moremo priobčiti natančnejšega poročila. Shod je otvoril g. dr. Triller, ki je v kratkih in jedrnatih besedah orisal navzočim volilkam „veliko ljubezen“ naših klerikalcev do zavednega in narodno probujenega ženstva. Klerikalci so bili tihi, ki so slovenske žene in dekleta že neštetokrat opsovali in ozmerjali v svojem glasilu z najnesramnejšimi priimki in to samo radi tega, ker niso hotele kloniti svojega tilnika pred klerikalnimi mogotci. Nato je bila izvoljena za predsednico gospa dr. Tavčarjeva, ki je najodločnejše protestirala proti temu, da bodo klerikalci sedaj radi borih 28 glasov poslali na bojno bojišče tudi ljubljanske Uršulinke, ki imajo ljubezen v oskrbi večino ljubljanskih učenk in so se popolnoma odpovalde svetu. G. urednik Pustoslavšek je povdarjal, da je bil rimski klerikalizem že v najstarejših časih največji nasprotnik ženske in je še danes. Klerikalizem nikakor ne dopušča tega, da bi ženske nastopale samostojno in dobile tisto veljavo in stališče v cloveški družbi, katero jim pristojna. Zato narodno ženstvo nikakor ne more stopati v boj za stranko, ki bi najrajše videla, da bi ostale ženske še pod onim jarmom, v katerem so tlačale časa posvetnega kraljevanja papežev. Klerikalcem je naše narodno-napredno ženstvo trn v peti. Vsa njih poztvovalnost jim je v zasmeh in zaničevanje, kar je najbolj pokazala ptujška Ciril-Methodova skupščina in veselica povodom 25 letnice te prekorsne družbe v Ljubljani. Stranka, ki je onečala slovenske žene in dekleta z vlačugami, stranka, kaiera voditelji duhovniki s škofom na čelu skrunijo čute naših žena, se potem še drznejo sedaj apelirati na ljubljansko ženstvo, naj ji pomaga pri volitvah. A ravno sedaj je prišel pravi čas. da narodno napredno ženstvo obratuna s temi individui in odda svoje glasove narodno-napredni stranki, ki je vedno branila njih čast in ponos. G. Ribnikar je izvajal, da ljubljanske občinske volitve nimajo ničesar opraviti z vero ali z bogom. Gre se samo za narodno-gospodarska vprašanja. Naševal je vzroke sedanje draginje, katere glavni povzročitelji so takozvani veleagrarci, kojim se obešajo na frak naši klerikalci. Klerikalci hočejo na vsak način Ljubljano gospodarsko popolnoma uničiti in oskubiti. Diše jim samo mestne blaginje, s katerimi bi radi polnili svoja falitna gospodarska podjetja. Naravnost greh bi bil, če bi napredno ženstvo glasovalo za stranko, ki je odprla po 30. letih našim najzagrizenejšim nasprotnikom Nemcem, zopet vrata v občinsko zbornico. V nedeljo bo dan, ko bo naša narodna žena pokazala s svojim nastopom, da je zavedna in ve-

ceniti pomen bele Ljubljane za ves slovenski narod.

Našim agitatorjem in zaupnikom. Nasprotniki so zadnje dva dni uprizorili nad našimi volilci toliko lumparij in toliko nasilstev, da se da to popraviti le na ta način, ako naši agitatorji in zaupniki naše zanesljive in nezanesljive volilce revidirajo. Izkazalo se je, da si ljudje pri tej novi volitvi pri najboljši volji tudi ne znajo pomagati in da v svojem dobrem mnenju velikokrat padejo kot žrtev naša stranka v pest brezvestnih agitatorjev in celo sleparjev. Zato agitatorji, zaupniki in pristaši narodno-napredne stranke danes, jutri in po jutranjem vsi obiščite vse naše volilce še enkrat, da jih poučite in jih obvarujete pred volilnimi sleparji! Povejte jim, da naj ne dajo nikomur več izkaznic v roke!

Klerikalci delajo za novo podraženje mleka v Bizoviku. Šentpeterska duhovščina agitira zopet za podraženje živil iz ljubljanske okofice. S tem hočejo dobiti par glasov. Ljubljanci zapomnite se, na kak način klerikalci umetno kopljejo razdor med mestom in okolico. Izstradati vas hočejo!

Stari Röger na Ambroževem trgu baje nesramno terorizuje svoje stranke. Zahteva od njih, da mu prinesejo pokazati, kako volijo. Če mu stranka ne ugodí t. j. če ne voli nemčursko ali vsaj klerikalno kratkomašo zagrozi z povišanjem najemnine za 20 od sto. — Prosimo svoje ljudi, da vse take slučaje takoj naznani, da se kaznjive volilne manevre takoj naznani državnemu pravdnstvu. — Da je Röger, skrajno omejen in skop že davno vemo, sicer bi ne bil dobil cerkvenega odlikovanja, da pa je tudi nasilen in nesramen, nas je prepiral zadnji čas. — Iz kuhinje njegovi hiši, ki nosi smešno znano ime voli nemško, ker zahajajo menda sami sami Nemci.

Septembarske dogodke hočejo klerikalci izkoristiti za svojo politiko. Ta konjček se jim bo pa hitro splasil. Ljudska volja, ki je baje tako sveta klerikalcem, je pokazala takrat svojo nejevoljo proti narodnim nasprotnikom. Klerikalci so se udeležili vseh tozadevnih manifestacij. Čuki in Marijine device so pobožno korakali v spredu na pokopališču, Štefelci je bil v odboru za postavitev spomenika padlim žrtvam. Vse je delalo v smislu gesla svojih k svojim. Toda lipni obrat je nastal pri klerikalcih. Škof je v posebni številki „Domoljuba“ priporočal nemške denarne zavode, obsodil obsodno slovensko gibanje v pismu grofu Barbotu. Iz narodnih čustev ljubljanskega prebivalstva so pričeli norčevati — kmalu na to je sledila uradna politična zveza med nemškimi in klerikalnimi poslanci na celem Kranjskem. Klerikalci in cerkev je bila od nekdanj brez narodnosti, kdor jim več denarja in moči privoščí, tega podpirajo.

30 volilcev iz Spodnje Šiške pride v nedeljo v Ljubljano in kar je za napredno Šiško hvale vredno, vseh teh 30 volilcev bo volilo le kandidate narodno napredne stranke. Istotako store tudi sosedi Zg. Šiškarji, Barjani, Posavci, in sploh vsi okoličani, pojdite in storite tudi vi vsi tako!

Amater fotografi za volilske prizore v nedeljo, se iščejo. Več v malih oglasih.

Celje. Na belo nedeljo 23. aprila t. l. gostuje Mariborsko dramatično društvo v Narodnem domu v Celju. Uprizori se znamenita zgodovinska slika iz časa preganjanja kristijanov „V znamenju križa“, ki je ena najkrasnejših iger, kar smo jih videli na naših odrih. Nastopi nad 60 oseb, — ker sodelujejo tudi Celjska družva, med njimi pevski zbor podružnice Glasbene Maticе, Narodna godbo itd. se nam obeta res krasen užitek. Ker je igra jako dolga je začetek točno ob 7. uri zvečer in prosimo slavno občinstvo, da pride pravočasno k predstavi, ker nikakor ne moremo čakati z začetkom. Del čistega dobička je namenjen dijaški kuhinji v Celju. Preprodaja vstopnic v Zvezni trgovini v Celju.

Cipe in ciparji — dr. Sušteršič razkrinkan.

Najostudnejše, najneumnejše sredstvo, ki ga rabijo klerikalci v boju za občinske volitve je bezdvoma ono glede cipe.

Zakaj se potegujejo ciparji? Ciparji žele, da bi smeli zopet loviti cipe, katere jim prepoveduje v kranjskem deželnem zboru pod klerikalno večino sprejeti zakon z dne 20. julija 1910.

Kaj pravi zakon? §. 1. tega zakona pravi: „Loviti in pokončevati v naravi živeče ptice, naprodaj jih ponujati, kupovati in prodajati žive ali mrtve je vsak čas prepovedano. Od te prepovedi so izzete ptičje vrste, ki so navedene v dodatku. V tem dodatku pa ni cip.

Klerikalni ljudski sleparji

so ciparje, ki so bili naenkrat ob ptičji lov, ki jim je deloma prinašal nekaj gospodarskega dobička nekaj pa lovskega veselja, začeli tako loviti kot so svojčas lovili ciparji cipe. Nastavili so jim limanice, na katere so se tudi res nekateri vsedli. Zatrjevati so začeli, da bi klerikalci zakona ne sprejeli, če bi naprednjaki radi cip v deželnem zboru ugovarjali. Celo javnost so informirali klerikalci, v prvi vrsti dr. Zajc v tem smislu, da so naprednjaki prepoved cip zakrivali.

Kako daleč je šla lumparija klerikalnih demagogov?

„Slovenec“ poroča, da se je prevčerašnjem večer, oglasila pod vodstvom dr. Zajca (joj! joj!) pri dr. Sušteršiču kot načelniku S. L. S. (Eseles!) deputacija ljubljanskih ciparjev, ki ga je naprosila, naj bi kot načelnik storil vse, kar je mogoče, da se dovoli zopet lov na cipe, ki ga zdaj prepoveduje zakon. G. dr. Sušteršič je ljubljanske ciparje prav prijazno (jej, kaka smilost!) sprejel in jim povedal, da bi bila ta skrb ljubljanskih ciparjev, ki jo imajo zdaj radi prepovedi brezpotrebna, ko bi se bil kdo izmed ljubljanskih poslancev oglasil. Kako je S. L. S. rada ustregla dr. Tavčarju radi povodnega kosa, tako bi prav rada ustregla ciparjem, posebno še zato, ker je za marškaterega ciparja ta tičji lov precejšnega gospodarskega pomena, posebno pa še velikega prirodnega veselja. G. dr. Sušteršič je tudi izjavil, da je v tem oziru že storil korake, vendar tega zakona ni mogoče izpremeniti naredbenim potom. Pač pa je prepričan, da bo večina deželnega zbora v prihodnjem deželnozbornem zasedanju rada izpremenila, oziroma popravila zakon tako, da bo ciparjem popolnoma všeč. Tako „Slovenec“ o deputaciji pri nadbogu dr. Sušteršiču. (Dalje).

Životopisi slavnih mož.

3. Hans Štefe. Res čudno je, da so na Kranjskem skoro vsi imenitniki Janezi. Sušteršič je Janez, Krek je Janez, Kregar je Janez, Zajec je Janez — glavo bi stavil, ko bi čenstohovski pater Macoch deloval na Kranjskem, recimo kot tajnik Eselesa ali pa urednik Domoljuba, bi bil tudi Janez. In tako nosi tudi Štefe imenitno ime Janez, vendar vidi raje, da se mu pravi Hans. V mladosti ni Hans Štefe prav nič kazal, da bo iz njega še kdaj mož po božji volji, kakor ga občudujemo danes. Narobe: zahajal je v brezversko družbo, po kateri ga je (kajti družbe te sorte se shajajo najraje po gostilnicah) velikokrat glava bolela. Njegova dobra mati je prejkola cele noči zaradi malopridnega sina in goreče prosila Boga, naj ga preongavi — na to ali ono plat. In vroče materne molitve so bile uslišane. Ko je šel nekega dne — vroče je bilo in Štefetu je bil že davno pošel ves denar — po Kopitarjevi ulici, zadoni s prvega nadstropja „Katoliške tiskarne“ otožen glas: „Štefe, Štefe, zakaj me preganjaš?“ In Štefe je dejal: „Kdo si gospod, ki te preganjaš?“ Stopi v vežo in pojdi po stopnicah in približaj se mi in videl boš!“ In Štefe je storil tako in je od tistega časa postal katoliški časnika. Bogaboječji njegovi materi pa je odleglo, kajti čeravno ji je sin delal preglavice — še hujše nego poprej — je vendar bila vesela, saj je odslej živel v milosti božji. — Štefe se je nekega dne tudi oženil. In vzel si je ženo, sebi podobno in sebe vredno, cvet slovenskega ženskega spola, odlično predvsem po jezika daru.

Seveda tudi Štefetu niso bili prihranjeni težki udarci, s katerimi Bog tepe tiste, ki jih ljubi. Kratko rečeno: Hans Štefe je bil že neštetokrat obsojen in ravno zdaj spet tiči v hudi sodni preiskavi, pravijo, da zaradi nekkih sleparij — česar pa noben pаметen človek ne more verjeti. Tudi časopisi so ga pogosto že obdelavali, očitali so mu vse mogoče stvari. Lahko jim je delo, ker vedo, da ni njegova navada, ozirati se na take napade. On raje trpi, kakor nedolžno jagnje. Da bi bogoljubnemu Hansu Štefetu pokazala vzpričo grdim napadom in očitkom svoje prav posebnost priznanje in da bi pokazala, da se v vsem z njim do pičice strinja, ga je dična stranka Eseles postavila v III. razredu za ljublj. obč. volitve na 3. mesto. Pokazala je, da zna ceniti po zaslugi svoje moze.

4. Makso Lilleg. Iz njegovega življenja se ve natanko pravzaprav samo to, da je bil rojen. In to je bil tudi najvažnejši dogodek v njegovem življenju. Pravijo, da je bil včasih velik nasprotnik Svete Katoliške Cerkve in njenih služabnikov, ki jim ni nikdar rekel drugače — kar sram nas je zapisati — nego „prokleti far“. V zadnjem času je bilo tako malo o njem slišati, da je že marsikdo mislil, da je mož vzel slovo od tega sveta. Ni ga še vzel; šel je samo v puščavo delat ob kruhu in vodi pokoro za svoje prejšnje brezbožno življenje. In Bog,

pa tudi Eseles sta mu vse odpustila, kajti veliko večje je veselje nad enim spokornikom, kot nad devetindevetdesetimi pravičniki. In zato stoji Makso Lilleg na 1. mestu v II. razredu. Kar gotovo vsakega dobrega človeka veseli.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Nova pogajanja. Dunaj, 20. aprila. V današnji avdijenci je Bienerth cesarju sporočil, da so pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado glede reforme vojaškega kazenskega zakonika ponesrečena. Radi tega je cesar odredil, da se morajo pogajanja pričeti popolnoma z novega.

Poraz krščanskih socialcev. Dunaj, 20. aprila. Pri nadomestnih deželnozbornskih volitvah v okraju Mödling je zmagal danes z dvetretjinsko večino nemški naprednjak Tamusino. Dosedaj so imeli ta okraj vedno v rokah nemški krščanski socialci.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik dr. Ivan Lah. Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vln. — Za one, ki iščejo službe, 4 vln. — Najmanjši znesek 50 vln. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vln. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v zzzamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Spretni amater-fotografje, ki bi v nedeljo fotografirali razne volilne prizore, išče upravo „Ilustrovanega Tednika“. Zglasiti se je takoj v upravnistvu tega lista. 66/1—1

Na prodaj je mala, nova, moderna, priprava in res po ceni hišica. Interesenti se naj obračajo na S. Rogelj, Vrhnika.

Proda se lepa otročja posteljica in navadne električne svetilke. Dalmatinova ulica št. 5. III. nad. 226/2—1

Ključavničarskega pomočnika in učenca sprejme takoj Leopold Grošelj, Sp. Šiška 66. 63/2—1

Šivilje se sprejmejo pri A. Singer, Gosposka ulica št. 4. 229/3—1

Spretni šivilje se takoj sprejmejo. Stara pravda št. 3. I. nad. 240/1—1

Tri dame, ali gospodje, ki so zmožni za agentiranje ter imajo znanost v Ljubljani in okolici se takoj sprejmejo. Zaslužek do 10 K na dan. Ponudbe pod „Lahki zaslužek“ na „Prvo anončno pisarno“ Franciškanska ulica 8. 288/1—1

Soba meblvana (2 postelji) s predsobo se išče za takoj. Ponudbe s plačo pod „Soba“ na „Prvo anončno pisarno“. 229/1—1

Koutoristka, s petletno prakso, večša enostavna knjigovodstva, strojepisja, slovenske in nemške trgovske korespondence želi vstopiti v službo najraje v Ljubljani ali Trstu. Sprejme tudi mesto pri odvetniku ali v večji trgovini kot blagajničarka. Cenjene ponudbe pod „Uradnica“ na upravo „Jutra“. 67/2—1

Spominjajte se prekorsne družbe sv. Cirila in Metoda!

Inženirji, staveni mojstri, zidarski mojstri in hišni posestniki, ali veste kaj je

„Stegiol“

Učenec

zdrav in močan se takoj sprejme v pouk pri Ivanu Ogrizek, sedlarskemu mojstru v Ilirski Bistrici.

Klub slovenskih umetnikov „Sava“ javlja, da je dne 19. t. m. ob pol polnoči v deželni bolnišnici ljubljanski umrl tovariš, gospod

Ivan Grohar,

akadem. slikar.

Pogreb bode v petek, dne 21. t. m. ob petih popoldne iz mrtvašnice ljubljanske deželne bolnišnice.

(Posebna obvestila se ne bodo razpošiljala.)

Najboljše odgovori „Slovencu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

„Jutro“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast. Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geršina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruna, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Cechimi, ulica dell' Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera,
Spöder, ulica Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Geppa,
Luzatto, ulica Acquadotto,
Segulin, ulica Industria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

Kdor išče ali oddaja kako
službo,
 kdor hoče kaj
kupiti ali prodati,
 doseže to najlažje, ako
inserira
 v Malih oglasih „Jutra“. Za besedo
 se plača
samo 5 vinarjev.

Mesečna soba
 lepo meblirana na Miklošičevi cesti
 hotel „Lloyd“ III. nadstropje se 1. maja
 odda. Razgled na cesto. Več se poizve
 istotam na levo.

Najboljše
sukno
 kamgarn in modno blago
 za obleke dobite vedno naj-
 ceneje in najboljše le pri
 tvrdki
Lenasi & Gerkman
 Ljubljana
 Stritarjeva ulica št. 4.

Najboljši pokončevalec
 mrčesa je brezdvomno
F. Scherag-a
JANOL
 pomori podgane, miši,
 stenice, ščurke i. t. d.
 - pod garancijo.
 Naroča se:
Dunaj XV.,
 Fünfhausgasse št. 5.

Zboljšana Kneipova metoda in
ventilirane spalne čepice
 so kot najbolj preizkušeno sredstvo
 proti nervoznemu glavobolu vseh vrst,
 proti potenju, vroči glavi in posledicam,
 izpadanju in osivlosti las. Čepica po-
 miri živce in prozori dobro spanje in
 spočito glavo.
 1 čepica z dvojno ventilacijo K 6.—
 1 „ „ trojno „ „ 8.—
 Balzam pospešujoči rast las in brade
 z uporabnim navodilom
 1 stekleničica K 2.—
 1 „ „ 4.—
 1 „ „ 6.—
 Naročila iz province po pošti
 le proti povzetju.
 Zavoj in spremnica 30 vin. Pri
 naročilu čepice naj se navede
 obseg glave.
P. Frötscher, Dunaj III.,
 Barichgasse 17.

Naznanilo.
 Slavno občinstvo, kakor tudi vse
 svoje cenj. odjemalce vljudo opozarjam,
 da sem prepustil svojo edino prodajo
UNDERWOOD
 strojev za Kranjsko tukajšnji tvrdki
The Rex Co.
 Šelenburgova ulica št. 7
 ter prosim, da se v potrebi naročil in
 poprave „Underwood“-strojev ozirate

edino
 le na zgoraj omenjeno tvrdko.
C. A. MAHOVICH, Trst
 Glavno zastopstvo pisalnih strojev
 „UNDERWOOD“.

Prav dobro vpeljana
trgovina
s čevlji
 se radi rodbinskih razmer takoj proda.
 Trgovino vodi lahko dama.
 Naslov pove upravništvo „Jutra“.

Tovarniška znamka „IKO“.

 Specialiteta, edina ura slovanstva za telovadce.
 Dobi se samo pri tvrdki:
 H. SUTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra c.
 Lastna tovarna ur v Švici.

Priporočamo
 novo
 trgovino z
 manufakturnim
 blagom.
Jesih & Windischer
 Ljubljana
 Stari trg
 št. 1
 (prej bazar).
 Postaja elektr. železnice.

Telefon interurban št. 129.

Valjčni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA
 Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.
 Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti
 kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici:
Gruden & Co., Stolni trg št. 9.

Čudovito!
 Vse dosedanje iznajdba skladnih stolov,
 klopi in miz celega sveta pre-
 sega J. Lojk-ova iznajdba
Železnih skladnih stolov, klopi in miz,
 ki jih izdeluje in zalaga
parna tovarna lesnih izdelkov Fr. Burger v Sp. Šiški.

 Prospekti zastoj in
 poštne prosto.
 Vzorce pošiljam po
 povzetju. — Ako ne
 ugaja, sprejemem
 poštne prosto na-
 zaj in vrnem vpla-
 čani denar.
 Računi se vplačujejo
 neposredno le meni.
 Avstrijski patent
 št. 46.347.
 Patentovano v 7
 državah.

Eternit
ETERNIT-tovarna
 Patent HATSCHEK
 Najboljše pokrivanje streh
 General. zastop: V. Janach & Co., Trst.
 Glavna zaloga:
T. Korn, Ljubljana.

Samo 20 vinarjev na dan
 znašajo dobavni stroški iz-
 vrstne in moderne samo-
 pisnice, ako se vpošteva
 funkcijsko dobo, za katero
 se jamči pri nakupu pisal-
 nega stroja

Smith-Bros.
 Najboljša in najpopolnejša samopi-
 snica sedanosti.
 Prospekti na razpolago! Brezplačno
 razkazovanja!
The Rex Co.
 Ljubljana, Šelenburgova ul. 7
 Telefon št. 38.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —
 Prešernova ulica št. 5.
 največja zaloga moških, dam-
 skih in otroških čevljev, čevljev
 za lawn-tenis in pristnih
 goisserskih gorskih čevljev.
 Elegantna in jako skrbna izvršitev
 po vseh cenah.

Obvestilo!
 Ravno kar je prispelo **500 kamgarn**
 modnih oblek za gospode
 od K 10.— naprej.
 Dober nakup brez konkurence.
Damska konfekcija
 kakor krila in bluze po priznani nizkih cenah.
„Angleško skladišče oblek“
 O. Bernatović
 Ljubljana, Mestni trg 5.

„OLYMPIA“-CRÈME

 Lepota ženskega
 lica je ključ, ki
 odpira mnoga in
 mnoga vrata!

Lepo in belo lice
 kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma
 blagodišča krema brez maščobe
OLIMPIA
 pripravljena na poseben način iz najtinejših in najneškod-
 ljivejših sestavin. Radi spretni kemične spojite se porablja
OLIMPIA
 sniha krema tudi kot najboljše milo. — Cena malemu
 lončku K 1-20, velikemu K 2.—. — Glavna zaloga v
 lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani
 po 4 vinarje
 v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.	Wislak, Gosposka ulica.
Državni kolodvor.	Kustrin, Breg.
Blaž, Dunajska cesta.	Tenente, Gradaška ulica.
Sever, Krakovski nasip.	Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Piehter, Kongresni trg.	Sitar, Florjanska ulica.
Češark, Šelenburgova ulica.	Blaznik, Stari trg.
Dolence, Prešernova ulica.	Nagode Mestni trg.
Fuchs, Marije Terezije cesta.	Kane, Sv. Petra cesta.
Sajd Dunajska cesta.	Treo, Sv. Petra cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.	Kušar, Sv. Petra cesta.
Šubie, Miklošičeva cesta.	Podboj, Sv. Petra cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.	Elsner, Kopitarjeva ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.	Bizjak, Zaloška cesta.
Šenk, Resljeva cesta.	Remžgar, Zelena jama
Kotnik, Šiška.	Blé, Zaloška cesta.
Tivol, na žel. prel. pri Nar. domu.	Svetek, Zaloška cesta.
Košir, Hišlerjeva ulica.	Jamšek, Tržaška cesta.
Stlene, Valvazorjev trg.	Štravs, Škofja ulica
Sušnik, Rimska cesta.	Zadel, Karlovska cesta.
Ušentčnik, Židovska ulica.	Likar, Glince.
Kleinstejn, Jurčičev trg	Sterkovič, Dunajska cesta.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad: K 5.000.000. K 610.000.
 Stritarjeva ulica št. 2.
 Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.
 Sprejema vloge na knjižice in na tekoci račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4½%**.